

SVÆRHEDSGRAD:

“ Hvis du samler de to stolper og lågen med et par brædder, er det hurtigere og nemmere at sætte dem i hullerne, og stolperne kommer til at stå præcis i lod. ”

FØR DU GÅR I GANG

Materialer

Trykimprægneret høvlet fyr (NTR-A), 90 x 90 mm:

- 2 stolper (A) a 190 cm

Trykimprægner. terrassebrædder, 21 x 95 mm:

- 9 stave (B) a 95 cm
- 16 jordklamper (E) a 30 cm

Trykimprægner. terrassebrædder, 28 x 120 mm:

- 2 revler (C) a 105,5 cm
- 1 skrårevle (D), 95 cm

Øvrige materialer:

- Rustfri skruer, 4 x 40 mm og 5 x 60 mm
- Pu-lim
- 2 stabelhængsler
- 1 glipfald
- 2 bræddebolte, 8 x 60 mm, m. møtrik
- Træbeskyttelse
- Diverse hjælpelister

Lørdag 09:00

En hurtig hat beskytter endetræet rigtig godt

I stedet for den klassiske teknik med at spidse stolperne foroven kan du købe dig til en nem løsning: små stolpehatte, der dækker for regn og lader endetræet ånde.

Havelåge på den nemme måde

Havelågen her er i al sin enkelhed en smuk måde at byde gæsterne indenfor – og så er den endda endnu enklere at bygge, end den ser ud.

Havelågen er det første, vores gæster møder, når de besøger os. Derfor er det ganske vigtigt med en flot havelåge. Og heldigvis er det så nemt at bygge lågen her, at du kan gøre det med de enkleste redskaber og stadig byde velkommen med klassisk stil.

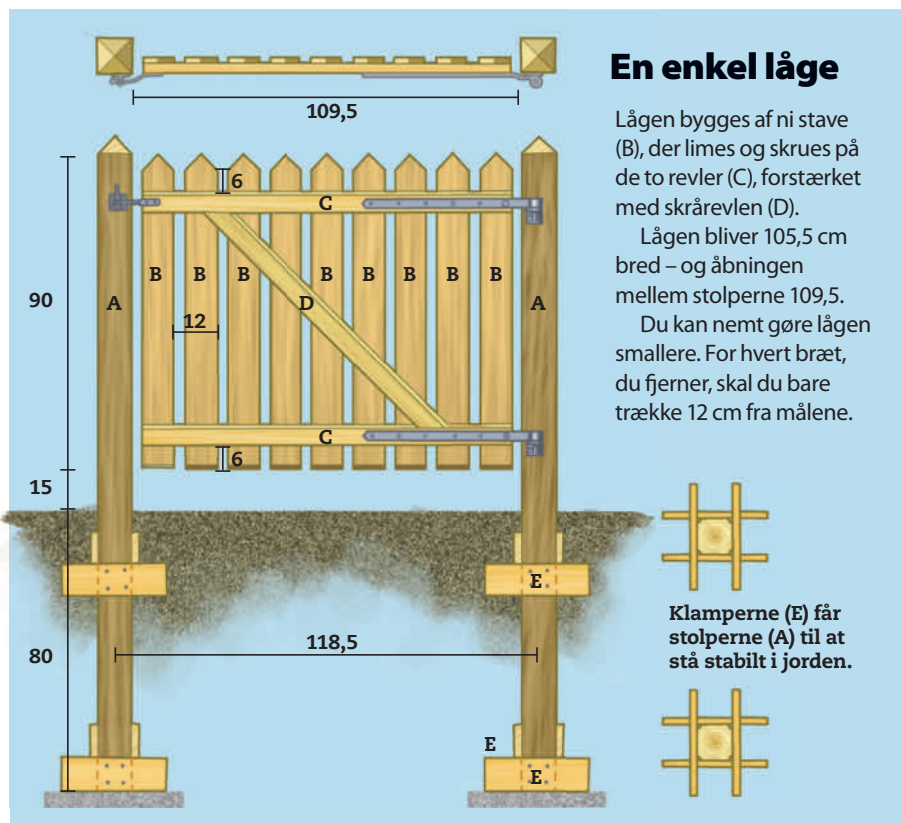
Oven i købet kræver den et minimum af vedligeholdelse, blandt andet fordi du bygger den med skrå oversider, så regnvandet løber af den. Som så ofte ligger der snusfornuft og praktiske erfaringer gemt i de klassiske detaljer, vi først ser

som pynt. Og her står lågen i en hæk, ellers er det jo nærliggende at fortsætte til siderne med et stakit i samme stil.

Bredden af lågen giver nem passage med cykler og barnevogne. Du kan naturligvis lave den smallere, men ikke bredere, for så begynder den at hænge.

Og du kan sagtens lave lågen højere, det bliver den kun mere stabil af.

Til stolperne bør du altid bruge trykimprægneret træ mærket NTR-A. Lågen selv kan du derimod også bygge af rent træ, som du så selv imprægnerer.

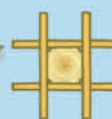

En enkel låge

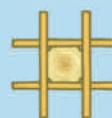
Lågen bygges af ni stave (B), der limes og skrues på de to revler (C), forstærket med skrårevlen (D).

Lågen bliver 105,5 cm bred – og åbningen mellem stolperne 109,5.

Du kan nemt gøre lågen smallere. For hvert bræt, du fjerner, skal du bare trække 12 cm fra målene.

Klamperne (E) får stolperne (A) til at stå stabilt i jorden.

Nemt og sikkert: Låge og stolper rejses samlet

Det er forbløffende så meget besvær, man kan have med at få to stolper til at stå fuldstændig lodret med en helt bestemt

Stolper og låge samles på et par brædder og plantes på én gang.

Den enkle låge passer fint til både nye og ældre huse.

afstand og derefter få hængt en låge op, så den sidder helt lige mellem dem.

Og lige så forbløffende, hvor let det er at undgå alt besværet: Vi skruer lågen og stolperne sammen og anbringer dem i jorden på én gang – og løsner dem først fra hinanden, når jorden er stampet solidt fast.

Lørdag

Stolperne spidses

Vi begynder med at spidse stolperne til – ikke forned, som hvis vi ville banke dem ned, men oppe i toppen. De skrå flader vil lede regnvandet væk fra endetræet, og det kan betyde, at stolperne holder sig sunde i mange flere år.

Endetræ suger nemlig vand 25-50 gange hurtigere end resten af et stykke træ, og det her er en billig og klassisk måde at holde træet tørt på, så det holder længere.

I bunden er det derimod vigtigt at bevare den trykimprægnerede flade, så skal stolpen kortes, sker det altid oppe.

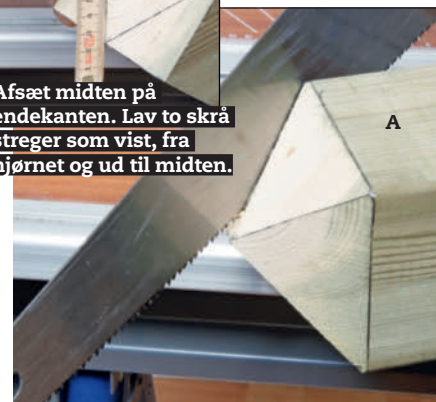
4,5 cm fra toppen lægges en streg hele vejen rundt, som du tegner de første skrå snit op efter.

1 Stolperne (A) spidses til i toppen med fire snit, så der skabes fire trekantede flader med et fald på 45 grader. Til de første snit streger du hele vejen rundt om stolpen 4,5 cm fra toppen, slår en streg midt på endetræet og markerer de skrå snit.

Afsæt midten på endekanten. Lav to skrå streger som vist, fra hjørnet og ud til midten.

2 Også de to sidste snit streger du op til – det bliver alt for svært at skære præcist uden hjælpstregene.

TIPS: Har du en stor kap/geringssav, kan du klare snittene med klingens vinkel 45 grader – men streg alligevel op først.

Færdig på en weekend

Lørdag 11:00

Skruer, der skærer, gør arbejdet lettere

I de senere år er det blevet nemt at finde skruer, som kan sættes i træet uden at bore for. De har en skærespids, som skaber plads til skruens kerne uden at flække træet, og ribber under hovedet, som fræser plads til at forsænke skruehovedet.

Lørdag 13:00

“Det koster lidt ekstra minutter at skære stave og revler til, så de har skrå oversider og undersider, men så holder lågen altså også nemt mange år længere.”

Lørdag 15:00

Endnu hurtigere med de smarte rundsave

Lågen her er så enkel, at du kan skære den til med en fukssvans. Men naturligvis går arbejdet hurtigere, hvis du har en rundsav til hjælp. Dels den "egentlige" rundsav, som skærer hele rækken af opsatte stave af og deler et bræt på langs, dels kap/geringssaven, der er hurtig og præcis til alle snit på tværs af brædderne.

Stave og revler

Både stave og revler skærer vi ud af noget af det billigste – og alligevel solide – træ, du kan finde, nemlig trykimprægnerede terrassebrædder.

Toppen af de spidse stave skærer vi til, så spidsen ligger lige i midten – uden at tegne midten op. I stedet skærer vi i præcis 45 grader og sikrer blot, at begge snit ligger lige højt.

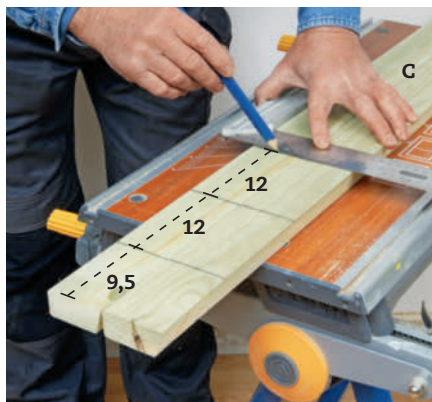
I længden skæres stavene først rigtigt til, efter at de er sat på revlerne.

En streg vinkelret tværs over brættet fra det første snit viser, præcis hvor næste snit skal ligge.

2 Et nyt skråt snit fra den modsatte kant spidser lågestaven til. I stedet for at forsøge at finde midten af brættet trækker du en streg vinkelret tværs over brættet fra det første snit – hvor den rammer kanten, lægger du det andet snit på 45 grader.

4 Nu streger du op til stavene (B) på revlerne (C), så du ikke skal måle, mens du gør dem fast. Læg de to revler tæt sammen med bagsiden – den bredeste flade – opad. Sæt 9,5 cm af fra den ene ende, og opdel resten med 12 cm.

1 Lågestavene (B) skæres til, så de har skrå oversider – og er lidt for lange. Skær dem først ud, så de er 96 cm eller længere. Læg derefter et skråt snit, der starter cirka 6 cm fra enden. Bruger du en håndsav, er skærekassen en stor hjælp.

Husk at forskyde de skrå snit lidt, så de to revler bliver lige brede.

3 De to revler (C) skærer du ud af et enkelt bredere terrassebræt. Ved at lægge snittet på langs gennem brættet lidt skråt, cirka 15 grader, skaber du to skrå flader, som vil lede regnen væk. Med en rundsav går det noget hurtigere.

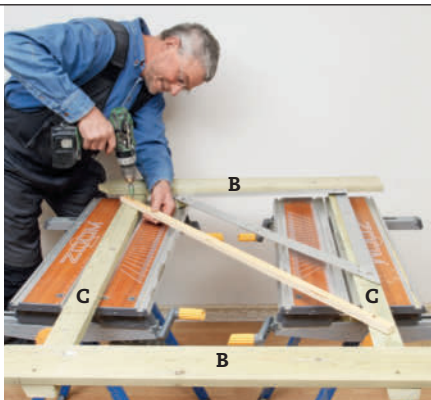
5 Tilsvarende streger du af til revlerne på stavene (B). Spænd de ni stave sammen, så toppen flugter. Sæt en streg 6 cm nede – den markerer overkanten af øverste revle – og en streg 73 cm nede til underkanten af nederste revle.

Lågen samles

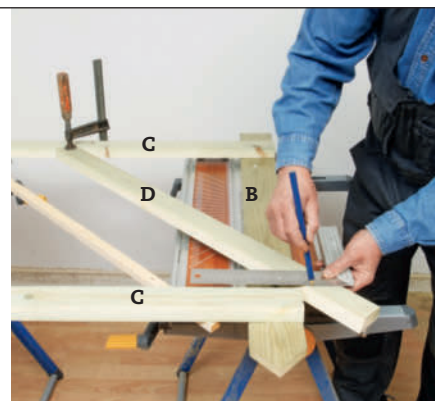
Så kan vi samle lågen af stave og revler. Vi begynder med de yderste to stave, retter til og fylder så de øvrige stave på.

Alle samlinger limer vi med pu-lim, før vi skruer dem sammen. Limen har to funktioner: Den forstærker samlingerne, og den skummer op og fylder samlingen ud, så der ikke kan trække fugt ind i den. Det forlænger lågens levetid, og du behøver ikke at male lige så ofte.

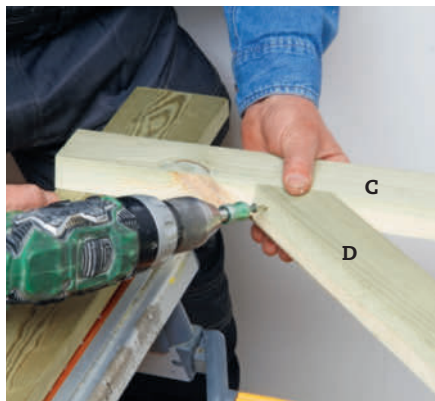
Ved at vende brædderne rigtigt kan du sørge for, at svindrevner især vil komme på siden ind mod revlerne. Ved at se på enden af brættet finder du den side, der vendte ind mod stammens midte. Den kaldes brættets retside, og den vender du ud på lågens forside, som ses mest.

1 Med lim og en enkelt skrue sættes de yderste stave (B) på revlerne (C). Ret lågen i vinkel, og skru en midlertidig skrå liste på revlerne på samme side som stavene. Listen låser delene fast i den rette vinkel.

2 Skrårevlen (D) skæres til mod nederste revle (C) med et 45 graders snit, der hælder 15 grader. Hold derefter skrårevlen som vist, mærk op i den anden ende, og skær den med et tilsvarende snit.

3 Kom lim på enderne af skrårevlen (D), og placer den, så den sidder lige langt inde på de to revler (C). Gør den fast til revlerne med rustfri 5 x 60 mm skruer. Fjern den midlertidige afstivning, så der bliver plads til de resterende stave.

4 De resterende syv stave (B) gøres fast med lim og to skruer i begge revler og i skrårevlen. Det går nemt og hurtigt, for du kan placere stavene efter stregerne på revler og stave.

Snittet kan klares med håndsav, men er lettere med rundsaven, der kan føres langs en liste.

5 Stavene skæres af i bunden med et enkelt langt snit. 6 cm fra underkanten af den nederste revle slår du en streg på brædderne, som du kan skære efter. Snittet vinkles 15 grader, så stavene er længst på forsiden.

Klassiske galvaniserede lågegreb

Vi forsyner lågen med en af de enkleste lukkemekanismer, du kan finde: et glipfald. Det er supernemt at montere, fordi de to dele blot skrues på hhv. lågen og stolpen på samme side.

Svagheden ved glipfaldet er, at det også kun betjenes fra den ene side, den, lågen svinger op til. Står du på den anden side, skal du række ind over lågen for at lukke lågen op, så de mindste i familien kan få problemer ved en lidt højere låge.

Skal lågen kunne åbnes fra begge sider, kan du i stedet sætte et stalddørgreb på den. Det er mere omstændeligt, fordi akslen til håndtaget skal bores ind gennem lågen – men stadig ret nemt.

Stalddørgrebet åbnes fra begge sider af lågen, mens glipfaldet kun kan åbnes fra den ene side.

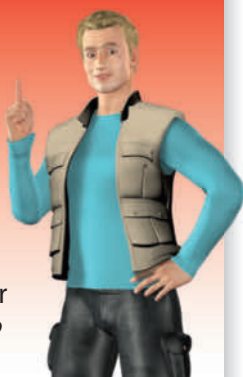
Skal det være rigtig pænt, bruger du skruer med rundt hoved her.

6 Stabelhængslerne gøres fast på revlerne. Spænd dem fast med en tvinge, og sæt korte skruer i de små huller. I det store hul sætter du en bædebolt, og til den borer du et 8 mm hul hele vejen gennem revlen og staven bagved.

Færdig på en weekend

Søndag 09:00

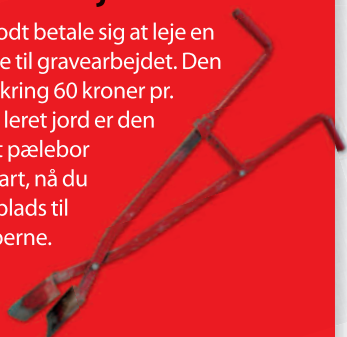
“Nu tager det vel en formiddag at rejse lågen og et par timer højst at male den. Men så skal vi lige bruge et et par måneder, hvor hækken vokser til!”

Søndag 09:30

Pælespaden bringer dig hurtigt ned i jorden

Det kan godt betale sig at leje en pælespade til gravearbejdet. Den koster omkring 60 kroner pr. dag. Især i leret jord er den effektiv. Et pælebor er ikke smart, når du skal have plads til jordklammerne.

Søndag 10:00

Læg jorden på en plade

I stedet for at lægge jorden på din græsplæne kan du lægge den på en plade. Så er det meget lettere at skovle den tilbage og fjerne resten uden at slide plænen.

Søndag 12:00

Rent træ kan tage en enkelt dag ekstra

Her kan vi male direkte på vores trykimprægnerede træ og gøre lågen færdig søndag. Hvis du bruger rent træ, skal du give træet en grundingsolie, som bør tørre et døgn, før du maler videre.

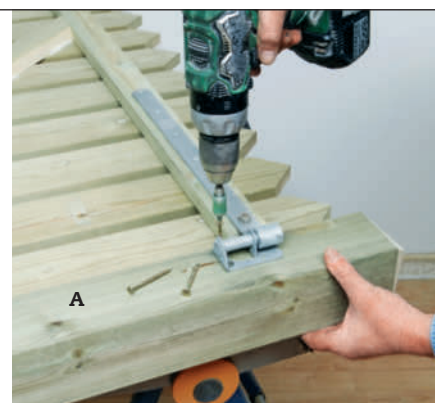
Søndag

Alting samles

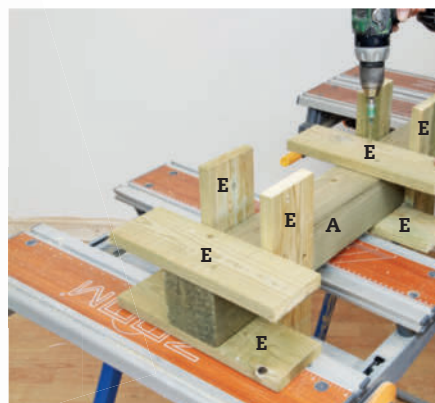
Inden vi begynder at grave stolperne til lågen ned, udnytter vi, at lågen ikke bare skal hænges på et eksisterende stakit.

Nu samler vi nemlig lågen med stolperne – ikke bare med hængslerne, men ved at samle alle dele ved hjælp af et par brædder. På den måde kan vi nemlig sætte begge stolper i jorden på én gang og stampe jorden fast omkring dem, så det hele passer sammen, inden vi fjerner de to midlertidige brædder.

Den lette låge her er der ingen grund til at støbe fast i jorden. Den bliver meget stabil ved hjælp af de klammer, vi skruer fast på stolperne i to højder.

1 Lågen hægtes først på den ene stolpe (A) med hængslet. Vi placerer lågen 2 cm fra stolpen og skruer nok-delen af stabelhængslet fast på stolpen med fire 5 x 60 mm skruer. Husk at bore for, så de kraftige skruer ikke flækker træet.

2 Jordklammerne (E) gøres fast på de to stolper med lim og 5 x 60 mm skruer. De nederste sættes helt nede ved bunden af stolpen, de øverste placeres med overkanten 70 cm fra enden af stolpen.

Når listerne er skruet fast, kan hele herligheden løftes som en helhed.

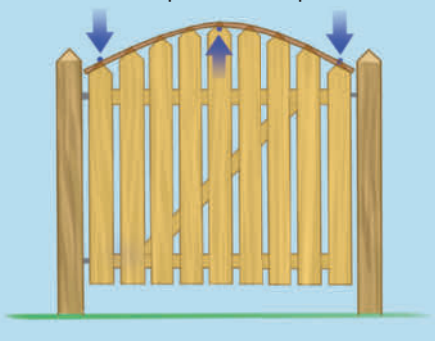
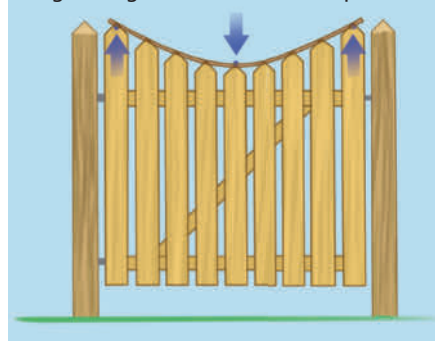
3 Og så samler vi det hele på to lister. Skru først en liste på hver af de to revler. Placer lågen oven på stolperne med 2 cm's afstand. Skru derefter listerne fast på stolperne.

Flotte låger med spidse buer

Du kan give lågerne en flot buet overkant ved at skære stavene lidt for lange, passe oversiden til og save lige over i bunden.

Og rigtig flot bliver buen, hvis du spidser den lidt ved at rette ind efter en knastfri liste, der spændes op om tre søm. Monter de

yderste og det midterste bræt med en højdeforskel på fx 15 cm. Slå søm i toppen af brædderne, og spænd listen op som vist.

Lågen rejses

Med de to lister skruet på tværs af låge og stolper kan du stille det hele i hullerne i jorden på en gang. Når du derefter låser det fast med et par skråstivere, bliver der helt styr på stolperne, mens du fylder hullerne op og stamper jorden til.

Hullerne skal i bredden være omkring 40 x 40 cm, og dybden bliver cirka 85 cm. Når du bruger jordklamper, har du ingen glæde af et stolpebor, som laver for små huller, men ud over en almindelig spade kan du have glæde af en pælespade, der griber om jorden og gør det nemmere at løfte den op af de ret dybe huller.

“ Som altid vil godt værktøj som en kap/geringssav lette arbejdet, men det er også fint, når tingene – i stil med lågen – kan klares med de enkle, klassiske redskaber.

1 Grav hullerne, løft lågen med stolper, og stil det hele i hullerne. Smid jord – eller endnu bedre grus, som hjælper stolperne til at stå mere tørt – ned i bunden af hullerne, så lågen står vandret.

2 Lågen låses nu i lodret position med et par skråstivere. Spids to pæle, og bank dem i jorden. Skru to skråstivere på pælene, og spænd dem så på lågerne med skruetvinger. Du kan nu rette stolper og låge helt ind i lod og vage.

3 Så er det bare at fikser stolperne med jorden. Fyld cirka 10 cm jord i hullerne ad gangen, og stamp den godt med en pæl. Er jorden meget tør, er det meget lettere, hvis du vander den lidt.

4 Når alle støttepinde er væk, sættes låsetøj på – det kan jo være, lågen synker lidt. Vi bruger et glipfald, som blot skrues på stolpen og den øverste revle. Bor for, så træet ikke flækker.

Tilbage er kun at give træet træbeskyttelse eller maling. Hullerne er ikke fyldt helt op, så kan vi nemlig male ned til jorden.